

Att sätta ord på utsatthet i akademien

Recenserad bok: En enastående karriär

Författare: Martin Engberg

Förlag: Norstedts, Stockholm (206 sidor), 2017.

Boken *En enastående karriär* är skriven av författaren Martin Engberg. Texten beskrivs vara en intellektuell underhållningsram som ställer stora och viktiga frågor inom akademien men även i det omgivande samhället. Allt behöver inte ställas på sin spets men området som författaren skildrar i romanen handlar om moralfrågor, etik, existentiella frågor, arbetsmiljöperspektiv, bemötandekompetens och inte minst vad vi är skyldiga varandra. Redan i bokens inledning tecknar författaren tillståndet för doktoranden Jonas. Boken inleds med raderna:

”Det var ryggarna som gjorde att jag förstod att det inte skulle gå. Det kunde ha varit vad som helst, men det var ryggarna. Jag skulle ha känt igen varenda en av dem, böjd över kopiatorn, i aulan eller i kön till kafeterian. Här hade jag gått och inbillat mig att jag studerat den gotiska skräckromanens influenser i svensk 1900-talslitteratur, men i själva verket var kroppar det enda jag lärt mig något om. Det vettigaste skulle förstås ha varit att gå hem igen, men det skulle ändå inte ha tjänat något till. Jag befann mig i slutet av min doktorandtjänst och ingenting kunde nu ändra på det” (s.7).

Språket och handlingen griper tag i läsaren och man får en inblick i doktorandens resa under sin forskarutbildning. Texten har en mening och

makt. Huvudpersonen bär sin text både fysiskt och i medvetandet från rum till rum. En lång och mödosam vandring. Kommer han att få ett erkännande och bekräftelse för allt arbete och det själsliga som han lagt ned på sin utbildning och med doktorsavhandlingen? Romanen utspelar sig i Göteborg där läsaren kommer in i den akademiska kulturen och måste förhålla sig till den etiska kompassen. Kris, kaos och förluster gestaltas i romanens inledning när doktoranden presenterar ett utkast på sin doktorsavhandling vid ett seminarium. Jonas berättar om de egna känslorna och

utsattheten. Ensamheten blir så tydlig och griper tag i läsaren. Boken är skriven i jag-form.

Miljöskildringar är många och riktiga. Kulturer beskrivs men också de olika miljöer där akademiker möter varandra och borde vara varandras förebilder. Medan läsaren undrar hur det ska gå för Jonas och hans bärande av avhandlingstexten finns en stillhet på universitetsbiblioteket. Där står Jonas och betraktar de som besöker bibliotekssamlingarna. Det är personal, studenter, lärare, professorer och andra. För några kanske det blir det sista besöket. Jonas berättar:

”Sedan den vanliga skaran framstående och mindre framstående professorer emeritus och emerita på väg till läsesalen för att slutföra sedan länge uppskjutna forskningsprojekt som de var dömda att dö ifrån, liggande i lakan fulla av kexsmulor, omgivna av böcker. Pennan har fallit till golvet, glasögonen halkat ned på magen, munnen åkt upp och barnen tänder en eld vid sommarstugan där de bränner alla efterlämnade papper och de böcker antikvariaten inte ville ta emot” (s.52).

Boken kan läsas av alla som är intresserade av en romanbeskrivning av den akademiska kulturen, forskarutbildning, doktorander och handledare. Vid läsningen går tankarna onekligen till de så kallade doktorandspeglarna som publicerats i Sverige under senare år. Flera frågor uppstår. Hur mår våra doktorander? Hur ska miljöerna för alla bli hållbara och intellektuella? Vad är vi skyldiga varandra? Den här romanen fångar många uttrycks-

former och är välskriven. Den kan alla läsa. Att inte skada, skadepincipen inom etiken är en ledstjärna. I romanen har Martin Engberg lyckats sätta ord på utsatthet i romanform. En intellektuell underhållningsroman för alla.

*Jörgen Lundahl
docent i socialt arbete
docent i trafikmedicin
Göteborgs Universitet
Umeå Universitet
jorgen.lundahl@socwork.gu.se
jorgen.lundahl@surgery.umu.se*